

C07/HRC001/EE/20220624

वेळ : 3 तास 45 मिनिटे

गुण : 80

Time : 3 Hours 45 Minutes

Marks : 80

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
 - अ) मानवी हक्कांचे स्वरूप आणि व्याप्ती थोडक्यात स्पष्ट करा.
a) Explain in brief the nature and scope of Human Rights.
 - ब) हक्कांच्या वाहकांची यादी लिहा. त्यापैकी कोणतेही तीन वाहक थोडक्यात स्पष्ट करा.
b) Enlist the Bearers of Rights. Describe any three bearers of Rights in brief.
 - क) समतेची संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
c) Describe in brief about the concept of equality.
 - ड) 'अभिशासन' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
d) Describe the concept 'Governance'.
 - इ) सहस्रकातील विकासाची ध्येये थोडक्यात स्पष्ट करा.
e) Explain in brief about the Millennium Development Goals (MDG).

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) 'माहितीचा अधिकार कायदा, 2005' यावर टीप लिहा.

a) Write a note on 'Right to information Act, 2005'.

ब) मानवी हक्कासंदर्भातील आधुनिक विचारसरणीमधील ह्युगो ग्रॉशियस यांचे योगदान थोडक्यात स्पष्ट करा.

b) Describe in brief about the contribution of Hugo Grotius in the modern thinking with reference to Human Rights.

क) ब्रिटनमधील गुलामगिरी विरोधी चळवळ थोडक्यात स्पष्ट करा.

c) Explain in brief about anti-slavery movement in Britain.

ड) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याचे योगदान आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

d) Describe the contribution and limitations of Universal Declaration of Human Rights (UDHR).

इ) मानवी हक्क संरक्षणातील स्वयंसेवी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा.

e) Describe the role of Non Governmental Organizations (NGOs) in protection of Human Rights.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) 'आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक हक्क' ही संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.

a) Explain the concept 'Economic, social and cultural rights' in brief.

ब) मानवी हक्कांच्या उल्लंघनाच्या परिणामांची यादी करून त्यातील 'मानवी हक्कभंग आणि संघर्ष' हा परिणाम स्पष्ट करा.

b) Enlist consequences of violation of Human Rights and describe the consequence 'Violation of Rights and conflicts'.

क) उत्तम अभिशासनाची मूलतत्वे थोडक्यात स्पष्ट करा.

c) Explain in brief about the parameters of Good Governance.

ड) शाश्वत विकासासाठी जबाबदार घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.

d) Explain in brief about the factors responsible for sustainable development.

इ) माहितीच्या अधिकार कायद्यातील मर्यादा स्पष्ट करा.

e) Explain the limitations of Right to Information Act.

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) मानवी हक्कांसंदर्भातील अभिजात विचारसरणीमधील ग्रीक परंपरा थोडक्यात स्पष्ट करा.
- a) Describe in brief about the Greek Tradition in the classical thinking with reference to Human Rights.
- ब) मानवी हक्कांच्या सध्याच्या प्रश्नांची यादी करा. त्यापैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा.
- b) Enlist current issues of Human Rights. Explain in brief about any three issues of Human Rights.
- क) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या सनदेच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- c) Describe the limitations of United Nations Charter.
- ड) मानवी हक्कांच्या संरक्षण व संवर्धनामध्ये युरोपीय कराराचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- d) Describe the importance of European Convention in protection and promotion of Human Rights.
- इ) भारतीय राज्यघटनेतील 'मूलभूत हक्क' उत्तम अभिशासनाच्या संदर्भात स्पष्ट करा.
- e) Describe the "Fundamental Rights" in the Indian Constitution in the context of Good Governance.

